

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sfintei sărbători a „Înălțării Sântei Cruci” numărul cel mai de aproape va apăre Joi în 17 Septembrie v.

Sibiin, în 11 Septembrie

Lumea susține, că acele sunt cele mai bune femei, despre care se vorbește mai puțin.

Astăzi și la acest loc, nu voim să ne ocupăm cu această temă, ci cu călătoria episcopului reformat din Transilvania, a dlui Dominic Szász.

Ilustritatea Sa a creșut, că e de ajuns dacă își procură un pasport cu timbru de 1 fl., și apoi cu acela în buzunariu poate trece granița Ardealului și poate face în țara românească ceea, ce-i place — în mod oficios, fără ca să notifice aceasta guvernului și respective ministrului de culte al respectivei țeri. Noi așa suntem informați, că dl episcop al reformaților din Ardeal, nu a ținut de demn pe un ministru al unei țeri vecine, ca să notifice, că a intrat în țară și a început visitațiune canonică, ci simplu a încunoscintat pe credincioșii reformați despre programul călătoriei sale, ca apoi aceștia să-l întimpine și să-i aducă ovațiuni, cari se satisfac vanității sale episcopesci. Procederea aceasta a dlui episcop nu a fost corectă, așa dăcem noi, și tocmai de aceea s'a escat conflictul între D-Sa și ministrul Sturza, și ori cum vor prezenta diarele maghiare lucrul, — dreptatea va fi pe partea ministrului și nu pe a episcopului.

Țara românească e drept, că e asilul multor oameni și între acești oameni se dăce că ar fi și 300,000 de maghiari.

Cumcă aceștia toți sunt reformați nu ne este dată să scim, dar abia ne vine a crede. Că însă regimul de acolo numai bucura să poate, dacă maghiarii reformați și vor cultiva simțemintele religioase după percepțele bisericii lor, nu avem cuvânt de a ne îndoi, dar tare trebuie să ne îndoim, dacă i va pute conveni, ca preoții reformați se stea sub inspecțiunea episcopului din Ardeal, și este o slăbiciune a celui guvern, că nu a cercat să dea o soluțiune acestei întrebări anticanonice, ce s'a susținut până acum în vigoare, fără nici o rațiune.

Gimnasiul românesc din Brașov primea mai anii trecuți o subvențiune din România, și statul nostru i-a interzis eforiei de a mai primi acel ajutoriu. Să presupunem însă, că în țara românească sunt mulți credincioși de ai bisericii reformate, — și că ei ar avea lipsă de o organizare și ajutorare, despre guvernul român nu putem presupune, că ar interdice

ungurilor de a aici ai ajutara, după cum de fapt se și întâmplă. Vedem deci deosebirea între un guvern și celalalt.

Ce ar dăce însă frații maghiari, când primatele țerei românești, sau un alt episcop de acolo ar veni pe la noi, ar ținea cuvântări și ar începe a promite ajutoare bisericii ortodoxe? Oare nu l'ar suspiționa, că umblă cu ruble muscălesci și că e un spion rusesc sau mai scie Dumnezeu ce, și în forma aceasta ar pune mâna pe el? Deci se fim odată drepti. Guvernul român a suferit ca episcopii din Ardeal să eserceze iurisdicțiune asupra preoților reformați din România, să eserceze un felu de protectorat bisericesc asupra credincioșilor din altă țară și totul ce a cerut și cere e, ca episcopul să trimită acolo oameni de ordine, ear când episcopul merge să-i visiteze, să-i notifice aceasta în mod prealabil. Episcopul Szász Domokos, după cum scim noi nu o a făcut aceasta, că nu ar fi scit, că trebuie se o facă, ci pentru că a voit să provoace scandalul, ca lumea să scie, că D-Sa este episcop al Ardealului, căci altcum puțin o sciau aceasta, afară de credincioșii sei. Și apoi trebuia se o facă aceasta, poate și pentru aceea, ca să se prezenteze cei de dincolo ca un popor barbar și netolerant, ca reñtors acasă se o buciune aceasta în diare și să se pretindă, ca aici în țeară la noi să se urmeze tot așa cu românii gr. orientali fără considerare la aceea, că românii de aici sunt moșteni și talpa țerii, ear ungurii din România sunt parte mare oameni, cari caută ca țileri să-și câștigne pânea de toate țilele, făr' ca unul din ei să fie proprietariu sau alegătoriu acolo și se-și poată revindeca pentru sine drepturi politice și cetățenesci. Ar mai fi și alt soi de oameni de cari nici că vorbim, — și ungurii singuri vor fi scind, că mai sunt și ăst soi de oameni, ori se vor supăra ori ba.

Cumcă ungurii de acolo 30 prestează aceea ce prestează 70 de români, ne îndoim și dacă ei ar fi așa de harnici ar putea rămănea și aici nu ar avea lipsă să treacă granița și aceasta o scim despre ai nostri chiar, că ei de regulă numai atunci emigrează, când aici și-au păpat totul de au rămas fără casă și masă.

Excepțiune formează inteligența, care trece acolo ca să capete ocupațiune pe care aici înzădar o caută și ca dovadă eclatantă accentuăm, că numai din giurul Sibiuului sunt vro 6—10 ingineri trecuți acolo atunci, când la drumul de fer sunt cei mai mulți jidani aplicați.

Departa de noi a da înviațiuni celor din țara românească, că cum au să-și întocmească trebile pentru viitor, dar tot ce dăcem aici e, că tare gre-

șesc frații maghiari, când se pun să apere pe episcopul, care de loc nu a pures corect în visitațiunea sa canonică, când nu a încunoscintat pe ministrul cultelor despre mergerea sa oficioasă în țara românească. Cumcă preoții reformați cu ce idei vin dincoace și ce faime răspândesc despre românii din România, am putea să le servim cu unele casuri concrete, dar nu o facem, ci rămănem pentru astădată în reserva, care ne am obicinuit a o observa față de celelalte biserici și față de celalalti credincioși. Aceasta e programa țiarului nostru și între marginile acestei programe ne ținem până este cu puțință. De aceea nici n'am luat notiță despre toată afacerea până când am fost deplin orientați, vedând, că chiar diarele maghiare mai serioase desavuază aventurile dlui episcop Szász. Înăsprirea relațiilor între noi aici acasă nu o am ținut de consult nici odată și nu o ținem nici acum, când frații maghiari vor să tragă ca de pâr conflictul între ei și între noi, conscii că ađi ei sunt tari și mari.

Telegramă.

Cluș, 23 Septembrie, 1887. Maiestatea Sa a sosit eri la 5 oare seara. La gară fū întimpinat între alți archierei și de Escelenția Sa metropolitul Miron Romanul cu episcopul Ioan Mețian. La diner dintre episcopi au luat parte metropolitul Romanul și episcopul reformat. Ađi la 10 oare s'a prezentat deputațiunea clerului ortodocs român, sub conducerea metropolitului. La vorbirea conducătorului Maiestatea Sa a răspuns:

Primesce cu bucurie omagiile preoțimei gr. or. române, și biserica aceasta poate conta totdeauna la spriginul puternic al Maiestatei Sale. Nu-i face neplăcere când vede, că supuși de diferite biserici și limbi se alipesc la religiunea și naționalitatea lor, și legile din vigoare dau teren de ajuns pentru desvoltarea acestor interese; tot așa însă doresce, ca fiecare confesiune fără deosebire de naționalitate, reținându-se dela ori-ce agitațiune, să se simtă una și se fie una în credința neînfrântă cătră tron, în iubirea cătră patrie și implinirea datorințelor patriotice. Cunoasce influința clerului asupra poporului, așteaptă și va vedea cu bucurie, dacă demnii archiepăstori credincioși cuvintelor acum descoperite, vor întrebunța influința lor numai pentru nutrirea credinței și a virtuților adeverat patriotice, și astfel pentru promovarea intereselor credincioșilor, dorită sincer și de Maiestatea Sa.

FOIȚA.

Escursiune la o cetate și la o peșteră.

b). Cetatea.

(Urmare.)

Întrebând pe vecinii, ce veniseră aici cu noi, despre originea cetății ei mi-a spus, că cetatea aceasta a făcut-o împăratul verde, eară pe cea dela Grădiște împăratul alb. Am mai aflat apoi și următoarea legendă:*)

„Dăce că în vremile de demult nu locuiau oamenii pe munți și pe dealuri, ci locuiau cu toții la șes și lucrau pământul. Le-a venit însă odată în scris dela Dumnezeu, că ei vor ajunge să mănânce de pe masă de fer. Ei nu sciau ce o fi însemnând aceasta, ca ei să mănânce de pe masă de fer. A venit însă vremea, când a fost potop și au fost crescând apele și oamenii umblând prin apă n'au avut pe ce să-și pună bucatele ca să mănânce. Atunci au implântat toți sapele cu coada în pământ una lângă alta și au pus bucatele pe ele și au mâncat. Atunci au înțeles ei, că a venit vremea să mănânce de pe masă de fer. Vedând că apele tot cresc,

oamenii cei mai cu putere și cu dare de mână și-au căutat locuri ridicate și s'au socotit cum ar face ca să scape de potop. Astfel au ales câți-va și vârful acesta dela peatra roșie, care fiind numai de peatră nu putea fi teamă, că il va strica apa. Ei apoi s'au pus și au mai zidit și din vârful în sus ca să fie și mai departe de apă. În chipul acesta s'a făcut cetatea aceasta ca și altele de pe alte locuri“

E de însemnat, că stâncile, ce formează acest deal sunt peatră de var foarte tare, pe când petritele cioplite din zidul cetății sunt cu totul tot de altă construcțiune, de cari nu se află nicăiri în giurul acestei cetăți. Aceste petri au structură grăunțoasă, ele sunt compuse din mici grăunțe opace galbene-roșietice pe dinafară, albe pe dinlăuntru. De unde s'au adus aici nu se scie.

La săpătura amintită în dosul zidului am aflat un hârb mare de vas de lut, care avea grosime de 22 mm. — Credința poporului, că aci s'ar afla comori este încâtva basată, de oarece s'au aflat în apropiere multe monete vechi de aramă și de argint. Mi-a succes a câștiga 2 monete de argint din deosebite timpuri, ceea ce o deduc de acolo, că figura de cap nu e una și aceeași la amândouă.

Una din ele e cioplită pe margini, capul însă se vede foarte bine având un coif puternic mai înalt decât larg îndreptat cu vârful înapoi și acoperind urechile. Pe cealaltă parte se vede o figură

înfașșând 2 cai mănăși de un om, ce șade în trăsură și ține frânele în mână. Capul cailor, precum și al omului l-a tăiat cel ce a cioplit moneta. Sub această figură se află și o inscripție, din care însă nu poți descifra mai mult decât literalele următoare. . . . CILANVS . . . ori SILANVS . . . eară din jos de ele . . . OM . . . probabil ROMA.

Ceealaltă înfașșază pe o parte un cap cu nas mare aquilin, purtând un coif mai mult larg decât înalt situat tot ca la cel de pe moneta primă. Pe cealaltă parte înfașșază mai multe (3—4) figuri de cai. Din jos de aceste figuri am putut distinge o singură literă tocmai la mijloc și adecă: V. Dacă s'ar afla cine să facă săpături, eu cred, că ar afla aci o mulțime de lucruri vechi, deoarece și fără săpături a aflat un om nu coif de fer, după cum am amintit, dar acest coif nu se mai află la el, căci l'a înșelat un șvab de i la dat lui. Unde se va fi aflând acum nu sciu. Eu pun timpul zidirei acestei cetăți pe timpul romanilor, dacă nu va fi fost zidită cumva chiar de daci . . .

Ocupându-ne cu aceste idei am părăsit cetatea și ne am pogorit în valea roșiei, unde ne am pus la umbră lângă un isvor și am prândit cât șapte.

După ce prândirăm și odihmirăm nișel, o luarăm mai departe spre Cioclovina. Acum am vedut partea de cătră valea Roșiei, a dealului pe care sunt ruinele cetății și ne am putut esplica numirea de „Peatra

*) Comunicată de Constantin Rimbetea.

Disertațiune

de Ioan German învățător și catichet la școala normală gr. or. din Brad, ținută în adunarea reun. înv. din districtul Zărand, dela 29 August, 1887, în Săcărâmb.

(Urmare.)

Ad. 4. Nu se poate nega, că cu cât poporul este mai necult și mai sărac, cu atât în o atare comună cercetarea școlii întâmpină greutăți mai mari.

Sunt părinți, cari în nesciința lor dic: cum am trăit eu, poate trăi și copilul meu, după ce se-l mai dau la școală. Alții încredându-se în averile lor și dic: pruncul meu are cu ce trăi, și așa sunt prea mulți învățați de o plină lume.

Alții fiind săraci lipiți, nu au de unde, și nu pot câștiga atâta, cât se-și îmbrace preste eamnă pruncii, și se-i poată provide cu cele de lipsă în școală.

Ad. 5. Pe când la afacerile curat bisericesci, sunt mai mulți asessori salariași, pe atunci la afacerile școlare este un singur referent școlar, deși afacerile școlare, pe și ce merge se înmulțesc. Este imposibil, că acesta să lucreze și în cancelarie, și se facă și visitațiuni școlare în fiecare an, prin comune. Nu este de ajuns personalul consistorial încredințat cu afacerile școlare — înțeleg personalul, carele are cunoștințele recerute în acest resort după împregiurările, între cari trăim și față de lupta continuă cu indiferentismul organelor inferioare confesionali, de altă parte în luptă continuă cu organele statului.

Ad. 6. Am vădit câte o aschie, câte o bârnă în ochii altora, dar se căutăm în ochii noștri, se vedem nu este în foarte multe cazuri învățătorul cauza absențelor. Trebuie să răspundem afirmativ, că de multe ori învățătorii poartă vina și ei sunt cauza causarum.

Sunt învățători, cari mor de bătrâni în aceeași comună și mor lamentându-se contra absențelor.

Unii ca aceștia ei sunt toată vina. Și cum pot să fie ei vina? Că au tractat foarte dur și neuman cu școlarii, și astfel au alungat pruncii din școală.

În câte școli, nu fug pruncuții dela școală numai pentru-că învățătorul îi bate tirănesc, îi batjocoresce mai rău ca pe nesce vite. Altădată învățătorii nu se știu pune în atingere cu părinții pruncilor, nu-i cercetează, se poartă cu sumeție față cu ei, sau chiar îi desprețuesc și nu stau de vorbă cu ei, și prin aceasta îi înstrăinează de școală. Cu deosebire de acest păcătoș învățătorii tineri. Se recere mult tact, multă prudență, multă iubire față de popor ca să-i poată câștiga încrederea lui. Și având odată încrederea unui popor din comună, toate și vor fi cu puțință.

Nu voi uita în veci o scenă, ce mi s'a întâmplat pe calea ferată. Călătoriam la Sibiu. Eram la stațiunea Blășului, când se suie în vagonul meu un om din comuna Sâncel — cu numele paremise Vintilă. Am dat în vorbă cu el, între altele și despre școală — fiindcă Sâncelul e comună avută, cu școală bună, și preot foarte harnic.

Cine este învățător? Pop Reteganul mi răspunde omul. Cunosciam personal pe acest coleg și doriaș să știu ce poate face în școală. Ei! cum ve lăudați cu Reteganul? D'apoi uite domnule, la noi au fost mulți învățători, dar sau cam dus curând. Dar acesta ne dă de cap. Cum ve dă de

roșie. Stânca ce se înalță din vale până sus la cetate e formată din peatră de var și în multe locuri disolvându-se diferite materii și curgând pe stâncă în jos au roșit-o. De aci numirea ei.

Calea către Cioclovina duce pe sub un pisc înalt format din peatră de var, ce se numește Țifla. Acest pisc a trebuit să-l ocolim, deoarece pe partea unde este cărarea nu se poate sui nimeni pe el. Ne-am dus deci de cealaltă parte, unde este cătunul Cioclovina, compus din vr'o 20 case, îndepărtare de $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ oară una de alta. Pe partea aceasta ne-am suit cu mare ușurință spre Țifla și ajungând în vârf ne-am suit călare pe câte o stâncă și am privit asupra lumii. De aci se vede întreagă valea Streiului și până dincolo de Deva. De asemenea se vede o parte din valea Hațegului. — Pogorându-ne de aci cu cuget de a merge încă în acea și până la peșteră am fost împedecați în executarea acestei intențiuni, căci omul, ce locuiește sub Țifla ne invită la „pomană” și refuzul nostru nu avu nici un rezultat; trebuia deci să rămânem la pomană ce o pusesse omul întru pomenirea soției și ficei sale.

La această pomană a venit și un vecin, care fusese prin peștera, ce voiam a cerceta. Fiind timpul înaintat nu mai puteam merge în ziua aceea la peșteră, rugărăm deci pe omul nostru să meargă cu noi a doua zi. El ar fi mers foarte bucuros, — dicea, — dar are o trebuință neapărată să plece încă în seara aceea la Hațeg. Ne recomandă însă pe un bătrân cu numele Ion Monu, carele a fost de mai multe ori prin peșteră. — După pomană chemărăm pe „moșul” — cum l'am numit noi pe Ion Monu — și el veni numai decât. Cerând informațiuni despre peșteră „moșul” ne povesti următoarele, după ce ne puseserăm pe earbă lângă o corfă cu cireșe.

(Va urma.)

cap? D'apoi Domnule, ne fug copiii de pe câmp la el la școală, nu încap copiii în școală, șed pe jos, că nu le ajung băncile de când a venit dl învățător. Se miră oamenii ce poate să fie. Mai nainte sub alți învățători eram pedepsiți ca să ne dăm copiii la școală, și totuși absentau mulți, acum nu ne pedepsește nime și în școală numai încap pruncii. Harnic și iubit la popor este învățătorul nostru.

Eata un exemplu destul de elocuent.

Alți învățători nu-și țin oarele regulat, întră și easă din școală când îl taie capul, merge în școală nepregătit, și se lasă numai pe ce dă Dzeu ca să propună, ba unii și până sunt în școală sunt cu cugetul tot pe airea, caută pe ferestre și îi este mult un pătrar de oară în școală.

Și încă de aceștia sunt mulți între învățătorii calificați. Se ocupă cu ori-ce, numai în școală nu le place, sunt prea comozi, ca se nu dic lenesi, întru instruirea elevilor. De sine se înțelege, că atari învățători nu pot face progres. Pruncilor le devine școala urticioasă, și cred, că precum și permite învățătorul a absentă jumătate oarele, de ce se nu lipsească și el. — Mai virtos produce derangiarea în școală și dă ansă și pruncilor să absenteze învățătorul, când însuși el absentează prea mult dela școală fără nici un motiv — d. e. în fiecare săptămână merge la oraș, cercetează apoi ospetele, cu care ocaziune mai rămâne o și două, sau apoi mai merge la cărcimă. Pe încetul părinții observă, că învățătorul nu stă de școală, și cumcă lucrul merge rău. De aceea și cugetă ce se-mi mai dau pruncul la școală, că și așa nu învață nimica nu mai se bate cu pruncii.

Alți învățători au fire certăreață și pentru lucruri bagatele ușor devin în conflict cu părinții sau cu directorul școlar — firesce rezultatele sunt, că părinții numai au atragere către școală — și nu-și trimit pruncii la școală, aceasta încă cu atât mai virtos, că oamenii noștri nu-și pot închipui ca învățătorul să fie mănios pe tată și nu și pe prunc. Fac păcate de moarte apoi învățătorii, cari din ura ce poate o au asupra unui părinte, și resbună și asupra pruncilor lui.

Mult tact se recere dela învățător acolo, unde sunt partide, în comune, căci îndată ce ar deveni cap la o partidă, devine în conflict cu cealaltă și o înstrăinează de către școală.

Multe mai sunt cazurile, când însuși învățătorul încă e vina absențelor prea numeroase. Unde sunt învățători bătrâni, dacă absențele totuși sunt numeroase, el încă poartă totdeauna o mare parte din vină. Kellner dice: „Dacă un învățător a lucrat mai mult ca 10 ani în un loc, și dacă totuși se plânge despre prea multe absențe, atunci are omul cauză, a fi cu neîncredere față de valoarea și activitatea lui.”

Ad. 7. Nestabilitatea învățătorului. În unele comune mai în fie-care an se schimbă învățătorii. Astfel nici nu au putut învățătorul să arete ce e în stare să facă, și vine altul, eară el trece pe aci încolo. Pe când pruncii apucă a se deda cu învățătorul pe atunci pleacă și se duce.

Să mai întâmplă apoi și partide la alegerile de învățători și atunci răul e și mai mare. Mulți părinți din resbunare nu-si trimit pruncii la școală.

În școală se scie, că dacă nu e linisce nu e progres.

Învățătorul trebuie cel puțin atâta linisce se aibă în sufletul seu, că părinții nu din rancoară nu-și trimit pruncii. Schimbându-se des învățătorii nu se poate stabili iubire între învățător și prunci precum și între învățător și părinți. Nu se poate stabili nici un fel de legătură, nici în învățământ, unul poate a proces în o formă, vine altul și procede în altă formă. Se produce o adevărată confuziune.

(Va urma.)

Convocare.

Conform concludului staverit din partea comitetului central în ședința sa din 3/15 Maiu a. c. adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul „Sighișoarei”, se convoacă pe zilele 20 și 21 Septembrie a. c. v. în localul școlii române din „Daneș”, la care se invită toți P. T. D-nii membrii ai reuniunii și alți iubitori de progres.

Programa:

Ședința I-ă Duminecă a. m.

1. Servitiu divin cu invocarea Sf. Duch, în biserică română din Daneș.
2. Deschiderea ședinței prin președinte.
3. Constatarea celor prezenți.
4. Cetirea raportului comitetului central al reuniunii, al cassariului și al bibliotecariului, apoi alegerea de comisiuni.

Ședința a II-a Duminecă p. m.

5. Verificarea procesului verbal din ședința I-ă.
6. Tema a) Ce e cauza de unii dintre școlarii sunt lenoși cu năravuri rele; și cum se pot sana acelea? prelector Ioan Herțoga învățător în Sighișoara.
7. Tema b) prescrișă de Prea Venerabil Consistor Archidieceșan: Care este cauza pentru care grădinile școlare nu se sporesc și pentru ce unii dintre învățători având pământ pentru grădină, nu-l cultivă pentru instruirea școlariilor în grădinărit; și ce măsuri ar fi a se lua pentru a se da un avânt

mai mare în instruirea acestui ram folositor? prelector Ioan Muntean învățător în Sighișoara.

Ședința a III-a Luni a. m.

8. Verificarea procesului verbal din ședința a II-a.
9. Tema c) Ridicarea autorității învățătorului înaintea poporului și a școlariilor (prelegere practică) de Ioan Florea învățător în Hetur.
10. Tema d) Prelegere practică din Comput despre măsurile metrice, de Filon Necșă învățător în Mediaș.

Ședința a IV-a Luni p. m.

11. Verificarea procesului verbal din ședința a III-a.
12. Tema e) prescrișă de Prea Venerabil Consistor Archidieceșan: Cari sunt cauzele pentru cari absențele școlare sunt prea numeroase, și prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecător în instruirea poporală? prelector Dimitrie Stuchirean învățător în Bertan.
13. Rapoartele comisiunilor esmise.
14. Încassarea tacselor dela membrii.
15. Propuneri.
16. Încheierea adunării prin președinte.

Din ședința comitetului central al reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Sighișoarei, ținută în Sighișoara, la 3/15 Maiu, 1887.

Președintele reuniunii: Notariul reuniunii:
Demetriu Moldovan adm. prot. Ioan Herțoga

Varietăți.

* (Maiestatea Sa în Cluș.) Pentru o cuviincioasă primire a Maiestății Sale împăratului și regelui, s'a făcut în Cluș mari pregătiri și cu multă îngrijire. Clerul român e reprezentat prin ambii metropoliți și suita lor. Țiarele din Cluș ne vestesc, că la rândul al 16-lea va fi primită și deputațiunea reuniunii de maghiarisare Emke, care promite a fi cea mai numeroasă și mai pompoasă.

* (Principele de coroană Rudolf în Ardeal.) După scirile mai prospete programa pentru vânătoarea clironomului nostru în Ardeal este stabilită. Principele va veni spre acest scop ear la Gurghiu în ziua de 6 Octobrie. Castelul va fi renovat din nou pentru această ocaziune.

* (Distincțiune.) Dl Avram Cazan, vice-colonel dela reg. Nr. 31, care regiment în 1 a Octombrie ear va veni din Viena la Sibiu, a fost distins prin Maiestatea Sa cu conferirea titlului de „nobil”.

Felicitările noastre la aceasta distincțiune meritată.

* „Reuniunea română de cântări din Sibiu” și-a început Joi în 22 a lunei curente probele. Ca și în trecut probele reuniunii se vor ținea Luni a și Joi a dela 6—8 seara în localitățile seminarului Andreian. Aceia, cari doresc să fie primiți ca membri activi ai reuniunii, au să se însinue la dirigentul reuniunii dl G. Dima.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștință, că reuniunea de cântări a hotărît să înființeze, sub propriile sale auspicii o școală de chor pentru fete, sub conducerea dirigentului seu, dl Dima. Frecuentatele vor avea să solvească la an ca tacsă 4 fl. v. a. Tacsă aceasta se poate depune odată sau în rate treilunare anticipative.

Însinuările pentru școala de chor să fac deasemenea la dl dirigent G. Dima. Școala se va deschide fără amânare.

* (Dela manevre.) După cum ne comunică țiarele germane din loc, Maiestatea Sa la încheierea manevrelor din anul acesta a ținut următoarea cuvântare:

Domnilor! cu bucurie putem reprivi cu toții la perioada de trei zile a manevrelor ținute tocmai acuma, și am deosebita satisfacțiune a putea lăuda favorabilele rezultate, pe cari pretutindenea le-am observat.

Înainte de toate mulțamesc domnului archiduce Albrecht, pentru cunoscuta lui îngrijire și marea cunoștință de cauza, cu care a îndeplinit conducerea supremă a acestor manevre.

Asemenea mulțamesc șefului dela statul maior pentru însemnatul lui succurs. Mai departe mulțamesc și celorlalți domni dela conducerea supremă, asemenea domnilor din juriu și ajutătorilor lor, apoi ambilor domni comandanți de corp, domnilor generali și tuturor comandanților pentru iscusita conducere documentată la trupele lor.

Prestațiunile ambelor corpuri m'au mulțamit în mare grad. Ținuta, perseveranța în umblare pe locuri grele, purtarea în luptă, în atac și în retragere au fost brilante.

Cu astfel de trupe, cari așa de bine eserciază pe câmp, — espres ȳic eserciază, — cari așa de bine stau la dispozițiunea comandantilor, poate isprăvi omul toate. Cu laudă trebuie se amintesc la infanterie escelentele ei prestațiuni, cari s'au observat mai special; asemenea cu laudă trebuie se me esprim și despre cavalerie; tot asemenea trebuie se esprim cuvinte de laudă pentru activitatea artileriei.

Reasum, cele vędute, m'au mulțamit de astădată cu deosebire, mi-a procurat adevărată bucurie, și încă odată ve esprim domnilor cea mai cordială mulțamită și recunoscință. Adio domnilor."

* (Ministrul Tisza în Oradea-mare.) Ministrul president Tisza totodată deputatul dietal al Orăđii-mari, la 22 Septembrie și a ținut obicinuita dare de samă față de alegători. Vorbirea ținută se referesce mai mult la starea financiară și economică a Ungariei. Accentuează, că guvernul sperează, că va putea ținę ecuilibrul în economia statului fără a restringe progresul cultural, prin cruțare statornică și prin exploatarea consciențioasă a monopolului de tutun și a dării de consum. Regularea finanțelor e îngreunată prin budgetul armatei. După ținerea vorbirei s'a dat banchet, și apoi dl ministru a plecat la Cluș.

* Lugoșului, care până acum avea caracterul numai de comună mare, în urma unei petițiuni, Ministrul de interne i a conces a se constitui ca oraș cu magistrat regulat.

* (Tęrg de țeară.) Ministrul de agricultură, industrie și comerț a conces, ca Cernatul-Săcelelor (comitatul Brașovului) pe viitoriu în tot anul la 4 Maiu și 21 Septembrie să țină tęg de țeară, ear tęgurile de săptămână, ce se țin în fiecare Luni, în viitoriu vor fi împreunate și cu tęg de vite.

* (Necrolog.) **Ana Ungur** născ. **Nopcia**, soția preotului gr. or. Leontin Ungur din Zlasthi, a repausat la 8/20 Septembrie în etate de 27 ani, după o fericită viață conjugală abia de 4 ani. Pe repausata o deplânge neconsolabilul ei soț dimpreună cu un micuț fiu de 2 ani și jumătate.

Fie-i țerina ușoară, și memoria binecuvântată.

* (Adevărat se fie?) Mai multe foi maghiare a adus scirea, că cu ocaziunea manevrelor dela Deva archiducele Albrecht și a trimis înainte prin un servitor un cal de călărit la Sas-Sebeș. Servitoriul obosit de fatigiu drumului, trecend pe lângă o crismă a intrat în lăuntru să-și mai oțelească puterile, legând calul de un stęlp, ne reflectând la eventualitatea, că mai sunt și pe acolo călăreți buni, cari l pot substitui preste voia dęnsului. Pe când a eșit din crismă, cal ca în palmă. Ne mai întrebăm odată: adevărat se fie? Ca glumă e bună, ear dacă e faptă e mai mult interesantă decât pagubă pentru stăpânul calului.

* (Cholera.) Aceasta boală grețoasă și îngrozitoare, ear a erupt în Italia cu toată vehemența, cu deosebire în Messina, unde se ȳice, că se întâmplă la ȳi peste 100 casuri de moarte.

* (Liberalism.) Procurorul general din Budapesta Kozma, a adresat în ȳilele trecute o circulară către toți procurorii din țară, ca se privegheze cu mare atențiune asupra productelor literare și mai ales — se înțelege de sine — asupra ȳiarelor naționalităților, și dacă vor descoperi cea mai mică tendință ostilă față de statul maghiar, cu toată energia se facă pașii judecătorești de lipsă. Aceasta e o dispozițiune de tot lacsă, pentru de a afla nod în papură. O se vedem cum se va aplica.

* (Postal.) Direcțiunea postală-telegrafică din Sibiu, escrie concurs pentru ocuparea mai multor posturi de magistri postali cu termen de trei săptămâni, adecă până în 8 Octombrie a. c. st. n. și anume:

1. în Huniădoara, pe lângă depunerea unei cauțiuni de 600 fl., cu salar anual de 840 fl., ear ca paușal: 110 fl. pentru cancelariă, 84 fl. pentru inmanuări și 240 fl. pentru transport.

Denumitul magistru postal este obligat, ca mobiluarul și preste tot acuzițiunea oficiului postal, administrat până acuma prin erariu, să le rescumpere cu prețul estimat de 486 fl.; afară de aceasta e dator ca se primească localul oficiului postal actual închiriat cu suma de 300 fl., restituind erariului chiria obveniendă dela intrarea în oficiu până la 1 Aprilie 1888.

2. în B. Huedin (Bánffy-Hunyad), oficiul postal concentrat cu cel telegrafic pe lângă o cauțiune de 600 fl. cu un salar anual de 1070 fl., ear ca paușal: 140 fl. pentru cancelariă, 92 fl. pentru inmanuări și 540 fl. pentru transport; afară de aceasta din venitul brut al incasărilor la oficiul telegrafic 10% și pentru fiecare depeșă inmanuată afară de timpul oficios o competență de 3 cr.

Denumitul magistru postal este obligat, ca mobiluarul și preste tot acuzițiunea oficiului postal,

administrat până acum prin erariu, să le rescumpere cu prețul estimat de 579 fl.; pe lângă aceasta e dator să primească localul oficiului postal actual închiriat cu suma de 150 fl., restituind erariului partea obveniendă dela intrarea în oficiu până la 1 Aprilie 1888.

3. în Dicső-Sánmărtin, oficiul postal concentrat cu cel telegrafic, pe lângă o cauțiune de 600 fl., cu un salar anual de 1010 fl., ear ca paușal: 140 fl., pentru cancelariă și 86 fl. pentru inmanuări; afară de aceasta din venitul brut al intratelor la oficiul telegrafic 10% și pentru fiecare depeșă inmanuată afară de timpul oficios, o competență de 3 cr.

Denumitul magistru postal e dator a rescumpere mobiluarul și preste tot acuzițiunea oficiului postal, administrat până acuma prin erariu, cu suma estimată de 518 fl.; pe lângă aceasta e obligat să primească localul, închiriat pentru oficiul postal cu suma de 280 fl., restituind erariului partea obveniendă pe timpul dela intrarea în oficiu până la 1 Aprilie 1888.

4. în Elisabetopole (Ibașfalău), oficiul postal și telegrafic împreunate, pe lângă depunerea unei cauțiuni de 600 fl., cu salar anual de 1110 fl., ear ca paușal: 150 fl. pentru cancelariă, 96 fl. pentru inmanuări și 700 fl. pentru transport; afară de aceasta din venitul brut al intratelor la oficiul telegrafic 10% și pentru fiecare depeșă inmanuată afară de timpul oficios, o competență de 3 cr.

Denumitul magistru postal e dator a rescumpere mobiluarul și preste tot acuzițiunea oficiului postal, administrat până acuma prin erariu, cu suma estimată de 501 fl.; pe lângă aceasta e obligat să primească localele închiriate pentru oficiul postal cu suma de 192 fl., restituind erariului chiria obveniendă pe timpul dela intrarea în oficiu până la 1 Aprilie 1888.

5. În Christurul-sęcuesc, oficiul postal și telegrafic împreunate, pe lângă cauțiuni de 600 fl., cu salar anual de 830 fl., ear ca paușal: 110 fl. pentru cancelariă, 68 fl. pentru inmanuări și când se va deschide linia ferată dintre Héjasfalva (Hasfalău)-Székely udvarhely, paușalul pentru transport, care se va statorni atunci, în proporțiune cu numărul trăsurilor postale, ce vor comunica la gara din Christurul sęcuesc; afară de aceasta din venitul brut al intratelor la oficiul telegrafic 10% și pentru fiecare depeșă, inmanuată afară de timpul oficios, o competență de 3 cr.

Denumitul magistru postal e dator se rescumpere mobiluarul și preste tot acuzițiunea oficiului postal, administrat până acuma prin erariu, cu suma estimată de 403 fl.; afară de aceasta e obligat a primi localul oficiului postal actual, închiriat cu suma de 250 fl. restituind erariului chiria obveniendă pe timpul dela intrarea în oficiu până la 1 Aprilie 1888.

* (Clopotul Metropoliei.) În ȳiarele din România cetim, că returnarea marelui clopot al sf. Metropolii a fost comandată la marea fabrică de turnătorie din Pesta, pentru suma de aproape 25,000 lei. Lucrarea se va face la Pesta. Clopotul va fi predat în 1 Ianuarie 1888. Va fi astfel instalat ca să poată fi pus în mișcare de un singur om. În vechime se tragea de 30 de oameni, câte 15 d'o parte și 15 de alta.

* (Bibliografic.) A apărut de curend următoarele manuale:

Geografia patriei și Elemente din geografia universală, pentru scoalele populare române, de Ioan Dariu, învățator la scoalele centrale române din Brașov și membru al mai multor corporațiuni. Cu 12 figuri intercalate în text împreună cu mapa Ungariei. Brașov, 1888. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu. Tipariul tipografiei archidieceșane în Sibiu. Prețul 25 cr.

Istoria patriei și Elemente din Istoria universală, tractată după metoda biografic în două cursuri concentrice, pentru scoalele populare române de Ioan Dariu, învățator la scoalele centrale române din Brașov și membru al mai multor corporațiuni. Cu portretele mai multor regenți și bărbați aleși. Brașov, 1888. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu. Tipariul tipografiei archidieceșane în Sibiu. Prețul 20 cr.

Elemente de Fisică, pentru scoalele populare de Ioan Dariu, învățator la scoalele centrale române din Brașov și membru al mai multor corporațiuni. Cu mai multe figure intercalate în text. Brașov, 1888. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu. Tipariul tipografiei archidieceșane în Sibiu. Prețul 30 cr.

— „*Romänische Revue*," politisch-literarische Monatsschrift. Direction in Resicza. Herausgeber Dr. Corn. Diaconovich. Heft IX. pro September, III. Jahrg. Inhalt: *Timoteu Cipariu*. — *Parasiten-thum*. — *Ein verhafteter Agitator*. — *Rundschau*: (Der

König in Siebenbürgen. Zur Nationalitätenfrage. Zur Haltung der Rumänen. (Magyarisierung.) — *Die Chronik des Huru und die grosse militärische Expedition in die Moldau des ungar. Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos*. (Ein in der Geschichte Ungarn's sowie in der Geschichte der Nachbarländer verschwiegenes historisches Factum.) Von Simeon Manguca (Fortsetzung). — *Bergner's Rumänien*. — *Von der Strasse*. Von Nestor V. Urechia. Autorisirte Übersetzung aus dem Rumänischen von Leon Schönfeld. — *Peter Vancea*. Historische Erzählung aus dem Temeser Banate. Von P. Brosteanu. — *Literatur*. (Revue du Monde Latin.)

Raportul

primului secretar Ioan Pop Reteganul, către On. comitet de ajutorare cu abecedare și legendare a elevilor sęcaci dela scoalele române rurale, cu reședința în Rodna veche Transilvania.

On. Comitet! La inceputul anului școlastic 1886/7, se gândi primul secretar al acestui Comitet, care atunci era învățator al școlii române din Sancel, lângă Blașiu, cum s'ar pute face ca elevii școlilor române rurale să nu fie lipsiți de cele mai necesare cărți de învățământ: de abecedare și legendare? A meditat mult asupra lucrului, a întrebat în dreapta și în stęnga, unde? ce s'a făcut în astă cauză? și a venit la convingerea, că chiar în astă privință s'a făcut atât de puțin, încât putem ȳice că nu s'a făcut nimic. A mai făcut trista esperiența, că la multe școale române rurale maioritatea elevilor sunt lipsiți de mijloacele prin cari se poată ajunge la cereasca împărăția a scris-cetitului, sunt lipsiți de abecedare și legendare, spre rușinea veacului în care trăim. S'a gândit, că oare ce poate fi cauza de conducătorii destinelor națiunii noastre s'au cugetat atât de puțin asupra acestei teme atât de adenc tăietoare în viața culturală a poporului nostru mult cercat, dela a cărei rezolvire folositoare aternă în mare parte succesul binefăcător al învățământului și instrucțiunii populare? Căci, și-a ȳis acest raportor, dacă în adevăr am dori progresarea neamului nostru, ar trebui ca fiecare din noi să se intereseze de această cauză, ar trebui ca fiecare, în cercul seu de activitate, să tindă la luminarea acelor, cari mâne — poimâne vor fi urmașii noștri, vor forma continuitatea genului, ca membri ai națiunii noastre celei atât de părăsite de soarte.

Vędend însă trista stare în care se află maiortatea elevilor școlilor noastre rurale, cređend, că ori ce întârđiare la curarea rului ar fi un păcat strigător la cer; vędend, că alți membri de ai scumpei noastre națiuni sunt atât de ocupați și îngreunați cu alte afaceri încât cauza aceasta — deși, după mine, ar merita cea mai mare atențiune, sunt siliți deocamdată a o lăsa altora; cređend, că nu voi comite un păcat strigător la cer, dacă voi apela la marinositatea bunilor conaționali, m'am pus, la inceputul anului școlastic 1886/7, și am făcut un apel public în toate foile noastre de dincoace, în care m'am rugat, ca fiecare după voință și putință să contribuie câte ceva pentru crearea unui fond, din care să se provađă în mod gratuit elevii sęcaci ai școlilor române rurale cu abecedare și legendare. Asemenea rugasem în acel Apel pe d-nii învățatori să-mi notifice: ce cărți folosesc? de care autor? le sunt impuse, ori le folosesc ca cele mai bune după convingerea d-lor? de câte esemplare ar avea lipsă pentru sęcacii elevi ai școlii ce o conduc?

Și apelului acelaia numai decât au început a răspunde unii binesimțitori, felicitând ideea, parte contribuind câte ceva, parte arătând lipsele de cari sunt bântuite unele școale, de unde m'am convins că apelul meu a fost cetit și aprețiat baremi în parte.

Ocupând apoi postul de învățator al școlii române de aci, ca să pot lucra mai cu succes la opera începută, mi-am comunicat ideile cu d-voastră și v'am rugat ca toți în companie să formăm un comitet spre acel scop, care va purta numele:

Comitetul de ajutorare cu abecedare și legendare a elevilor sęcaci dela scoalele rurale române de sub coroana St. Ștefan. În acest comitet mi s'a oferit onorificul post de secretar primar, imputernicit fiind a aduna însumi ofrandele, din care în conțelegere cu dl președinte și cu domni membri ai acestui comitet, voi aduce și distribui cărțile de lipsă și voi purta evidență despre tot ce se referesce la acest fond.

Acum, vędend că de un timp încoace nu ne mai sosesce nimic referitor la acest fond, vędend, că am ajuns deja și la încheierea anului școlastic 1886/7, sunt liber a-mi da seamă de tot ce s'a întâmplat în această cauză, din Septembrie 1886 până la finea lui Iunie 1887.

(Va urma.)

Nr. 352.

[1688] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Iliei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Boiu de sus și de jos, cu leafă anuală de 75 fl. v. a. în bani, din repartitie 60 ferdele cucuruz în boambe = 60 fl., cuartir și 4 °□ lemne de foc, compute toate la olaltă dau suma de 150 fl.

2. Cărmăzănăști, cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne de foc, cu prospecte de a se ameliora.

3. Sirbi, cu salariu în bani 80 fl., în bucate cucuruz 100 ferdele = 100 fl., cuartir și lemne; cari toate compute la olaltă fac suma de 250 fl.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni își vor așterne suplicile lor concursuali instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitele parohiale concernente.

M. Ilia, 26 August, 1887.

Avram Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 1039.

[1692] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățător la scoala din Tălmăcel, se escrie concurs cu termenul 25 Septembrie a. c.

Salariul împreună cu acest post e 170 fl. v.

Reflectanții să-și aștearnă petițiunile în termenul indicat la subsemnatul.

În conțelegere cu comitetul parochial. Sibiu, 2 Septembrie, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 301.

[1691] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci la scoalele confesionale gr. or. mai jos însemnate se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt:

1. Pianul de jos, un post cu salariu anual de 250 fl., relut de cortel 5 fl., lemnele trebuincioase și folosința unui agru de 400 □; al doilea post cu salariu de 200 fl. la an, 5 fl. relut de cortel și lemnele trebuincioase, — salariile se răspund în 4 rate decursive.

2. Sebeșel cu salariu de 130 fl. cortel și un stânjîn de lemne pentru foc și folosința grădinei de pomêrit pentru legumi.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-și subșterne suplicile instruite în mod legal oficiului protopresb. subsemnat în termenul anunțat.

Sebeș, în 7 Septembrie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 789.

[1696] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci împreună cu cantoratul dela comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Târnavei inferioare se escrie concurs cu termen până la 30 Septembrie a. c. st. v.

1. Chinceș, cu salariu anual de 182 fl. v. a. constă din:

ca învățător în bani 10 fl.; cucuruz sfârmit 100 litre à 1 fl.

100 fl.; ca cantor 28 pui de găină à 20 cr.

5 fl. 60 cr.; zile de lucru 28 à 30 cr. 8 fl.

40 cr.;

folosința a 4 jugere pământ parte arător parte fânaț 40 fl.;

venite stolari și accidentali 14 fl. 2. Herepea maghiară, cu salariu anual de 150 fl. v. a. care constă din:

ca învățător în bani 7 fl. 50 cr.; cucuruz sfârmit 70 litre à 1 fl. = 70 fl.;

folosința casei și grădinei cantonale 10 fl.;

folosința a 4 jugere 1212 °□ porțiune canonică 20 fl.;

terțialitatea ferdelelor 21 à 1 fl. 21 fl.;

zile de lucru 21 à 30 cr. 6 fl. 30 cr.;

venite stolari și accidentali 15 fl. 20 cr.;

3. Păucea, cu salariu anual de 170 fl. v. a. care constă din:

cucuruz sfârmit ca învățător 116 litre à 1 fl. 116 fl.;

și ca cantor terțialitatea ferdelelor 25 à 1 fl. 25 fl.;

folosința a două locuri 15 fl.;

venite stolari 14 fl.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile instruite conform legilor în vigoare, până la termenul indicat la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllővár) și a se prezenta înainte de alegere în o duminică sau sâmbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cetatea de baltă, 3 Septembrie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Târnavei inferioare.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 1053.

[1689] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele din:

a) Turnișor, cu salariu anual 200 fl., cuartir și 3° lemne din cari să se încălzească și scoala de învățământ.

b) Ruși, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne, se escrie concurs cu termen 1 Octombrie a. c.

Învățătorii aleși vor fi îndatorați a ține o strană în biserică.

Reflectanții să-și prezenteze cererile lor la oficiul protopresbiteral al Sibiiului în termenul sus indicat.

Sibiu, 8 Septembrie, 1887.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 1029.

[1678] 2—3

CONCURS.

Se escrie pentru ocuparea postului de al treilea învățător la scoala gr. or. din Sadu cu termen 25 Septembrie a. c.

Emolumentele sunt:

Salariu în bani 300 fl.; cuartir în edificiul scoalei și 3 stânjîni de lemne.

Alesul învățător va fi obligat în duminică și sâmbători a ține o strană în biserică atât la utrenie cât și la vecernie.

Până la termenul indicat reflectanții au a-și înainta petițiunile la oficiul protopresbiteral subsemnat și a se reprezenta în o duminică sau sâmbătoare în biserică din Sadu spre a-și valida destoinicia în cântare.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.

Sibiu, 31 August, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 289.

[1679] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor vacante învățătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termen până la 27 Septembrie 1887 st. v., pe când se va săvârși și alegerea.

1. Rêhău, un învățător pentru clasa începătoare cu salariu de 150 fl., ear pentru cel clasa a II-a salariu 180 fl., cortel pentru ambii și câte un stânjîn de lemne de foc de unul, se cere însă dela acestia ca în duminică și sâmbători să cânte în strană și cultivate grădina de pomêrit.

2. Daia, cu salariu de 200 fl., cortel și un stânjîn de lemne pentru foc.

3. Târțaria, cu leafă de 150 fl., cortel și lemne ca unuia din comună.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni au a-și subșterne cererile înzestrate cu documentele prescise de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral până la hotărîtul termin.

Sebeș, 31 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 361.

[1680] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

1. București, cu salariu anual de 120 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

2. Căinel, cu salariu anual de 100 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

3. Grohot, cu salariu anual de 160 fl. cu cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Tomnatec, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 29 August, 1887.

Vasilie Dămian,
protopresbiter.

Nr. 180.

[1681] 2—3

CONCURS.

Pentru posturile vacante învățătoresci din protopresbiteratul Orăștiei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Tel. Român.”, pentru următoarele comune:

1. Măgura cu filia Geledinți (Losád) cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

2. Dâncu mic, cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

3. Tămășasa, salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele trebuincioase.

4. Mărtinești cu filia Turmaș, salariu anual 150 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

5. Acmaru, cu salariu 200 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa unul sau altul post învățătoresc sunt poștiți a și așterne cererile lor în sensul legilor din vigoare în termenul susindicat la oficiul protopresbiteral al Orăștiei (Sászváros).

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Orăștie, 31 August, 1887.

Nicolau Popovici,
protopr. gr. or. al Orăștiei.

Nr. 779.

[1668] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul Târnavei inferioare, se escrie concurs cu termen până la 20 Septembrie a. c. st. v.

1. Bobohalma, cu salariu de 155 fl.; care constă din 145 metrete de cucuruz sfârmit à 1 fl. și din 10 fl. bani, cuartir și lemne de foc.

2. Botez, cu salariu de 225 fl. și anume: din fondul scoalei 40 fl.; din fondul bisericeii 20 fl.; folosirea unui agru de 1 jug. 1529 °□ cu venit de 20 fl.; folosirea unui fânaț de 1 jug. 800 °□ cu venit de 15 fl. a dela popor repartitie de 45 metrete de cucuruz à 1 fl.; folosirea a lor 8 jug. pământ căpătat cu ocaziunea segregării pășunatului în preț de 85 fl. cuartir în edificiul scoalei și grădina de legumă.

3. Cerghidul-mare, cu salariu de 200 fl. și anume: 116 fl. 25 cr. bani din repartitie pe popor; — în bucate 77 1/2, măsuri de cucuruz à 1 fl.; cuartir în edificiul scoalei, grădina de legumi și lemnele de foc, prețuite în 6 fl. 25 cr.

4. Cuștelnic, cu salariu 100 fl. din repartitie pe popor în bani și cucuruz, cuartir în casa cantorală, fiind postul împreună cu cantoratul.

5. Heria, cu salariu de 250 fl. și anume: folosința a lor 10 jugere 172 °□ pământ comasat, cu venit de 100 fl.; în bani 65 fl.; în cucuruz 10 măsuri à 1 fl.; venitele stolari și accidentali 42 fl.; cuartir în edificiul scoalei, folosința grădinei scoolare cu pomêt frumos în preț de 13 fl.

Acest post e împreună cu cantoratul.

6. Șilea-maghiară, scoală micșă cu gr. cat. — cu salariu 260 fl. și postul împreună cu cantoratul gr. or.; salariul constă: ca învățătoriu din 143 metrete cucuruz à 1 fl.; în bani 10 fl. 40 cr.; — ca cantor: casa și grădina cu venit de 20 fl., folosința porțiunii canonice de 1 jug. 1291 °□ și a cimiterului cu venit de 30 fl., 27 metrete de cucuruz à 1 fl.; 27 zile de lucru à 30 cr. și venitele stolari și accidentali 21 fl. 50 cr.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni, au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat (u. p. Küküllővár).

În conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Cetatea de baltă, la 21 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavă-inferioară.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 320.

[1676] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele gr. orient. mai jos însemnate din protopresbiteratul Hațegului, se escrie prin aceasta concurs cu termenul până la 20 Septembrie a. c. și anume:

1. Bozi, cu salariu anual 200 fl.: în naturale: 5 ferdele grâu, 5 ferdele cucuruz, 5 ferdele cartofi, 2 ferdele mazere, cuartir și lemne.

2. Zlăsthi, cu salariu anual 200 fl. în naturale: 5 ferdele grâu, 5 ferdele cucuruz, 5 ferdele cartofi, 2 ferdele mazere, cuartir și lemne.

3. Cincișiu, cu filiile Cerna și Păroasa, cu salariu anual 220 fl. cuartir și lemne.

4. Teluc, cu salariu anual 220 fl., cuartir și lemne.

5. Valea-Sângeorgiu, cu salariu anual 200 fl. în bani; în naturale, 10 (zece) ferdele grâu, cuartir și lemne.

6. Băreșthi, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne.

7. Nucșoara, cu salariu anual 240 fl. cuartir și lemne.

8. Grid, cu salariu anual 200 fl. cuartir și lemne.

Doritorii de a concura la aceste posturi, au a-și așterne cererile de concurs instruite conform presciselor din vigoare la subsemnatul.

Hațeg, la 20 August, 1887.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Rațiu,
protopresb.